

አርሞ ፓለቲካና የደምቢ ዶሎ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች እጣ ፋንታ

በእውነተኛ ታሪክ ላይ የተመሰረተ ልብ ወለድ

ክፍል ፬ ስም አወጣጥ በፅንፈኞች አይን፣ ካለፈው የቀጠለ

አቶ ዳዲ የልጃቸውን ቅሬታና ሀዘን ቢረዱም ጫልቱ አሁን ባለችበት ሁኔታ የእሳቸውን ችግር ግን ትረዳለች ብለው ስለማያስቡ ወቀሳውን ይሁን ብለው የተቀበሉ ይመስል በወቀሳው ላይ ምንም አይነት መልስ ሳይሰጡ እሷን ማረጋገጥ ጀመሩ። ትንሽ መረጋጋት ስትጀምር አቶ ዳዲ ስለጫልቱ ባለቤት አስር አለቃ ዲማ ህይወት በዚህ መልኩ ለየኛ ተረኩላት ።

ዲማ የቀድሞ የኢትዮጵያ ወታደር ነበር። ልጁ አድርባይ ስላልሆነ ሹመት ሳይሰጠው ሲገፋ እንደኖረ አንድ በስልጣን ላይ ያለ ጓደኛው ዲማን እንደጥፋተኛ ቆጥሮ “ዲማ አለአግባብ በእውነት ላይ ብቻ ይቸከላል፣ ስንት ቦታ መድረስ ሲችል ለዚህ ነው ወድቆ የቀረው” እያለ አጫውቶኛል። ዲማ ግን ለማተብ የሚኖር እውነተኛና ቅን ሰው ነበር። የምወደውም የማከብረውም በዚህ ነበር። እኔም ሌንሳም ዲማን እንደልጃችን የምናየው መልካም ሰው ነበር። በህይወትም ቢሆን ወታደር አይመስልም፣ አርብ ዕሮብ እንኳን ሳት ብሎት አይገድፍም። ከውትድርና ስራው በወያኔ ተባብሮ ወደትውልድ እገሩ ሲመለስ ጫልቱን አግብቶ በግብርና ሙተዳደር ጀመረ። በእርሻውም ተሳክቶለት ጥሩ ገበሬ ሁኖ ነበር።

ዲማ ብዙ የህይወት ልምድ ስላለው ያስተውላል። የዚህ አካባቢ ልጆች በጅምላ ለአድማ ሲንቀሳሰሱ፣ ለጥፋት ሲሰማሩ፣ ተው እያለ ይመክር ነበር። ልጆቹ ደግሞ ብዙ የህይወት ተሞክሮውን ስለሚነግራቸው የእሱን ሀሳብ መውደድ ጀምረው ነበር። የዲማ በወጣቶቹ መወደድና መወደስ ደግሞ የዚህ አካባቢ ፓለቲከኞችን አላስደሰታቸውምና ማስፈራሪያ ይደርሰው ጀመር። ስለዚህ የፅንፈኞቹን አምባገነን ለመሸሽ ሲል ጎረምቶቹ ጋር መገናኘቱን ተወው። ዲማ በየበርሀው ለአገሩ ብሎ ሲንከራተት ኑሮ እነሱን ስላልመሰለ ኢህዴግዎች እንደአሮጌ እቃ አውጥተው ጣሉት ። ሁሉም ይቀር ብሎ ተረጋግቶ ትዳር መስርቶ ልጆች ወልዶ ህይወትን ማጣጣም ሲጀምር ደግሞ አነግ በከፈተው ተኩስ በእርሻ ላይ እያለ ተመትቶ ወደቀ። ብዙ ደም ስለፈሰሰውና በቶሎ ወደ ሀኪም ቤት መድረስ ስላልቻለ ቤተሰቡን በትኖ አረፈ። እኔና ሌንሳም የአካባቢውን ትኩረት ከዲማ ላይ ለማንሳት ስንል ደጀኔ እነሱን መስሎ ጀፍ ጀፍ ሲል እየከፋንም ቢሆን ተውነውና ይኸው እንደሰማሸው ልጃችንም በእሳት ተቃጠለ።

ዲማ በኢትዮጵያም በሱማሌም ሰርቷል። እሱ በየአገሩ እየዘረ ብዙ ነገር እይቶ ያለፈ መሆኑ ከሰው ጋር ለመኖር ብዙ ጠቅሞታል። ለባለቤቱና ለልጆቹ ትልቅ ፍቅርና ክብር የነበረው ሰው ነበር። የአካባቢው ሴቶች ዲማ ለጫልቱ የሚያደርገውን እንክብካቤና የእሷን ትዳር ያደንቁ ነበር። በትዳሩም ሳይቀር የነፍጠኛ አስተሳሰብ አለው ብለው ፅንፈኞቹ ይበሳጫሉ። ጥላቻቸው ስር የሰደደ ስለሆነ በማያውቀው ነገር፤ ጠብ በሌለበት የልጅን ባሏንና የልጆቿን አባት ነጠቋት። አሉ አቶ ዳዲ መከራ እንደተደራረበባቸው ከፊታቸው እየተነበበ።

የእኛ አቶ ዳዲን ሳታቋርጥ ስታዳምጣቸው ቆይታ፤ ከአፏ ባታወጣውም በሆዱ ግን ምን ያድርጉ ይዘኑ እንጅ፤ ልጃቸው የልጆቿን እባት አጥታ አዘንተኛ ናት፤ እንደእናታቸው የሚቆጥሩዋቸው የባለቤታቸው እናት ሲሞቱ ቀብር እንኳን መሄድ አልቻሉም። ምክንያቱም አንድም ወ/ሮ ሌንሳ በእናታቸው ከአማራ ስለሚወለዱ ዘመነኞቹ በዚህ ቂም ቤተሰቡን ይፈጃል ብለው ስለፈሩ፤ ሌላው ደግሞ እሳቸው ከሄዱ የአነግ ሰዎች ገብተው ልጃቸውን እንዳይደፍሩ ፈርተው አስቀሩዋቸው። በዚያ ላይ ገመቹ የሰው ንብረት ሲያቃጥል ራሱ ተቃጥሎ ሆስፒታል ከመግባቱ በፊት የእኛን እንዲጠብቁ ያዘዘውን መሬፀም ስላለባቸው እሷን ይጠብቃሉ። ልጃቸው ደጀኔም የደረሰበት አደጋ ቀለል ያለ ነው ቢባልም እሱም ተቃጥሏል። እያለች የአቶ ዳዲን ቤተሰብ ተደራራቢ ችግር ስታስብ የጫልቱ ልጆች እየተሯሯጡ ገቡና የመካሰስ የሚመስል ነገር

በአሮሞኛ ለአያታቸው ነገሩ። ወዲያው ጫልቱ ጣልቃ ገባችና አንተ ተሻለ አትተውም አለች፤ በአማርኛ። ልጆቹ አባታቸው በአማርኛ ያነጋግራቸው ስለነበር አማርኛ እንደሚሰሙ ታውቃለች። ከእሷም ጋር ቢሆን ትንሽ ይግባባሉ። "ተሻለ" ብላ የጠራችው ልጅ ግን ማን እንደሆነ የእኛ አልገባትም። ምክንያቱም የጫልቱ ልጆች ስማቸው ኪያና ደበሌ እንደሆነ ታውቃለች። ሌላ ልጅ ደግሞ አብሯቸው አልመጣም።

አቶ ዳዲ የየእኛን ግራ መጋባት አይተው ልጅ፤ አደናገረችሽ አይደል አሉ። አወ፤ ትንሽ ተደናገርኩ አለች የእኛ። አቶ ዳዲ ባለፈው እንዳጫወትኩሽ የዲማ አያት፤ የአባቱ አባት አርበኛ ተሻለ ባልቻ ናቸው። በአያቱ ጀግንነትና አርበኝነት በተለይም የዛሬን አያድርገውና በአገሩ ተወዳጅና አስተዋይ ሰው ስለነበሩ ሰው ሁሉ ይወዳቸው ነበር። ዲማ ደግሞ በአያቱ ስለሚኮራና ስለሚወዳቸው ልጁን ተሻለ ብሎ ስም አወጣለት ። በነገራችን ላይ አርበኛ ተሻለ አሮሞ ነበሩ። የልጁ ስም ተሻለ መሆኑ እፅንፈኞቹ ጆሮ ሲደርስ ተቆጡ። ዲማ ለእነሱ ብሎ ሀሳቡን እንደማይቀይር ስለሚያውቁ ልጁ ተሻለ ተብሎ መጠራት የለበትም የሚል ማስጠንቀቂያ ለእኔ ደረሰኝ። ፅንፈኞቹ ስም የማስቀየር ምክንያታቸው ደግሞ የነፍጠኛ ስም ማውጣት ዋጋ ያስከፍላችኋል የሚል ነበር። እንደነገርኩሽ በዚህ ሁለት አመት ነፃነታችንን የተገፈፍነው በነፃነት ስም ነው። ጭቆናውና አፈናው የከፋ ስለሆነ አሮሞ ሆነን ለልጆቻችንም የመረጥነውን ስም ማውጣት አንችልም። እኔም ቤተሰቤን ከጥቃት ያዳንኩ መስሎኝ ዲማ የማይፈልገውን ነገር ለማድረግ ተገደድኩ። እኔም ነገር ያበረድኩ መስሎኝ፤ ለዲማ ዝርዝሩንና ማስጠንቀቂያውን ሳልነግረው የልጁ ስም ደበሌ እንዲሆን አጥብቄ ጠየቅኩት። እሱም ሳይወድ በግድ እኔን እንዳያስቀይም ሲል እሺ አለኝ። ስም ብንቀይር፤ ብንሸቆጠቆጥ፤ ምን ዋጋ አለው፤ እነሱ የሚሉት እየተደረገላቸውም ቢሆን ዲማን እንዲኖር አልፈቀዱምና ነጠቁን። አሁንም ጫልቱ አንዳንድ ጊዜ ልጇን ተሻለ እያለች ታሳቅቀናለች። እኔም በእሷ አልፈርድም፤ ፈርተንም ተጠንቅቀንም አደጋው አልቀረልም አሉ።

የእኛ፤ በከፍተኛ ሀዘንና ግርምት፤ መንግስት ግን ይኸን ሁሉ ነገር አያውቅም? አለች።

ይቀጥላል፤ እነ አቶ ዳዲ ስለመንግስት ምን ይላሉ፤

ዘውዲቱ የማነ

2020-08-14